

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د عامې روغتیا وزارت

د کوید ۱۹ ناروغانو لپاره په معقول او صحیح ډول د اکسیجن څخه د گټې اخیستنې پروتوکول

مریض ته د اکسیجن د ورکړې پر مهال FiO_2 هم تخمین کړئ

لور عمر لرونکي:

- په دقیقه کې ۲-۴ لیتره اکسیجن د FiO_2 ۰,۳۶-۰,۲۸ معادل دی
- په دقیقه کې ۵ لیتره اکسیجن د FiO_2 ۰,۴۰ معادل دی
- په دقیقه کې ۶-۱۰ لیتره اکسیجن د FiO_2 ۰,۶۰-۰,۴۴ معادل دی
- په دقیقه کې ۱۰-۱۵ لیتره اکسیجن د FiO_2 ۰,۹۵-۰,۶۰ معادل دی

یادونه*

که په ناروغ کې د بېرني حالت علایم ولیدل شو او ورسره یې SpO_2 هم تر 90% کم وو نو د اکسیجن په مرسته درملنه دې ورته شروع کړل شي.

د بېرني حالت علایم په لاندې ډول دي:

- د تنفس بندیدل یا قطع کیدل
- شدید تنفسي ډیسټرس
- مرکزي سیانوزس
- د شاک علایم (ساره نهايات، چټک او ضعیف نبض او تر ۳ ثانیو د شعریه عروقو د بیا ډکیدلو دوخت زیاتوالی)
- کوما او یا د شعور د سطحې جدي کموالی
- اختلاجات
- د شدید ډیهایدریشن علایم: د ناروغ بې حالي یا غیر شعوري حالت، ننوتلې سترگې، او تر کشولو وروسته بیرته عادی حالت ته د بوستکې په گرځیدلو کې ځنډ.

لنډیز:

- د هایپوکسیا، شاک، تنفسي ډیسټرس او د تنفسي لارو د حادو او شدیدو انټاناتو لرونکو ناروغانو SpO_2 باید تر 94% لوړ وساتل شي.
- لور عمر لرونکو ناروغانو ته د اکسیجن ورکړه د ۵ لیتر/دقیقې او ماشومانو ته د ۱-۲ لیتر/دقیقې چټکتیا سره پیل کړئ، او په بېرني سره یې SpO_2 وارزوی ځکه چې د هایپوکسیا علایم زیات دقیق نه وي.
- د بېرني اکسیجن څخه گټه اخیستل کیدونکو ټولو ځایونو کې باید د نبض او اکسیمېټري موجوده وي او د جدي څارنو په خونه کې باید د شیرینایي وپنې د گازاتو د انالیز امکانات موجود وي چې پرې د ناروغانو د $PaCO_2$ او PH تعین شي.
- د وپنې د اکسیجن سویه 90% او یا ترهغې زیاته (په حمل لرونکو میړمنو کې د 92-95% پورې) وساتئ، چې نوموړی هدف د ځانگړي ډوز (د اکسیجن د ورکړې چټکتیا) او د اکسیجن د لیردونکې آلې په مناسب انتخاب سره حاصلیدلای شي.

د اکسیجن ورکړه د ۵ لیتر/دقیقې په چټکوالي سره پیل کړئ

پوزې ته د اکسیجن د لیردونکو پیپونو څخه استفاده وکړئ

په اکسیجن سره د درملنې په وړاندې د ناروغ ځواب وارزوی

که تنفسي ډیسټرس زیاتوالی وموند او یا $SpO_2 < 90$ شو*

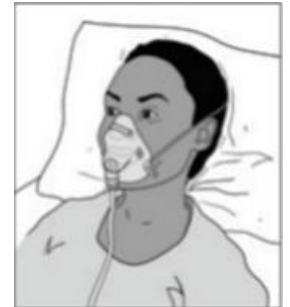
اکسیجن لیردونکي پلاستيکي پیپونه د ناروغ په پوزه کې ځای پر ځای کړئ او وروستۍ برخه یې د ناروغ د غوړونو له پاسه تیره کړئ. پام مو وي چې لدې لارې د ورکول کیدونکي اکسیجن له ۵ لیتر/دقیقه زیات جریان د مخاطی غشا د وچیدلو سبب گرځي.

د اکسیجن د ورکړې لپاره د مخ له ماسک څخه استفاده وکړئ

د اکسیجن د ورکړې چټکتیا ۱-۶ لیتر/دقیقې ته زیاته کړئ

په اکسیجن سره د درملنې په وړاندې د ناروغ ځواب وارزوی

که تنفسي ډیسټرس زیاتوالی وموند او یا $SpO_2 < 90$ شو*

ماسک دخولي او پوزې د پاسه او تسمې یې د سر په شاوخوا په ټینګ او محکم ډول ځای پرځای کړئ

د اکسیجن د ورکړې لپاره د مخ له ماسک څخه چې خریطه (هوايي بگ) ولري استفاده وکړئ

د اکسیجن د ورکړې چټکتیا ۱۰-۱۵ لیتر/دقیقې ته زیاته کړئ

له هوا نه د خریطې د ډکیدلو څخه ځان ډاډه کړئ (چې سوری شوې نه وي)

په سیمه کې د شته متخصص څخه مرسته وغواړئ

که تنفسي ډیسټرس زیاتوالی وموند او یا $SpO_2 < 90$ شو*

ناروغ د مداخلوي تهوې (وینتیلیټور) په امکاناتو سمبال مرکز ته ولیردوئ

د شرنې انیوبیشن لپاره په اړونده سیمه کې د شته متخصص څخه مرسته وغواړئ

ناروغ ته دلایي امبوګ او د اکسیجن په چټک جریان سره تهویه شروع کړئ

تهیه کونکي: دوکتور نبیل پاکطین

پښتو ژباړه: عبدالله رحيمي

مأخذ: نړیوال روغتیای سازمان ۱۳۹۹/جوزا/۲۵